

### ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ, ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΑ ΔΟΚΙΜΙΑ

#### Γενικές Οδηγίες

- Πριν την έναρξη της σχολικής χρονιάς αλλά και της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου, θα πρέπει να ενημερώνονται από τον/την Β.Δ., υπεύθυνο/η για τα εν λόγω Προγράμματα, σε συνεργασία με τον/τη ΣΕΑ του σχολείου, όλοι/ες οι εμπλεκόμενοι/ες καθηγητές/τριες σχετικά με το ποιοι/ποιες μαθητές/τριες της Ειδικής Αγωγής δικαιούνται διευκολύνσεις στα διαγωνίσματα και στις εξετάσεις Γυμνασίων, Λυκείων και Τεχνικών Σχολών καθώς και το είδος των διευκολύνσεων, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίησή τους. **Νοείται ότι, οι διευκολύνσεις παραχωρούνται σε όλων των τύπων τα διαγνωστικά και τα εξεταστικά δοκίμια.**
- Τονίζεται ότι οι διευκολύνσεις στις εξετάσεις παρέχονται σε **ΟΛΑ** τα εξεταζόμενα μαθήματα, καθώς και στα μη εξεταζόμενα μαθήματα στα οποία πιθανόν να αποτύχουν οι μαθητές/τριες που είναι ενταγμένοι/ες στα προγράμματα Ειδικής Αγωγής.
- Οι διευκολύνσεις, κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, παρέχονται ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών/τριών της Ειδικής Αγωγής, όπως έχουν εγκριθεί από την ΕΕΕΑΕ. Σε καμιά περίπτωση δεν προσφέρουν στον/η εξεταζόμενο/η οποιοδήποτε πλεονέκτημα ή προβάδισμα ή προνομιακή μεταχείριση έναντι των άλλων εξεταζόμενων υποψηφίων και βασίζονται στη διασφάλιση της εγκυρότητας, της αξιοπιστίας και του αδιάβλητου της εξέτασης.
- Όσον αφορά στον τρόπο παραχώρησης των διευκολύνσεων για σκοπούς πρόσβασης, πρέπει να ακολουθούνται οι εκάστοτε οδηγίες της Υπηρεσίας

Εξετάσεων του ΥΠΑΝ, όπως αυτές αναφέρονται σε σχετική εγκύκλιο που αναρτάται πριν τις Παγκύπριες Εξετάσεις στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας.

- Στις εξετάσεις, οι μαθητές/μαθήτριες της Ειδικής Αγωγής παρακάθονται σε ξεχωριστή αίθουσα, με μέγιστο αριθμό τα 15 παιδιά ανά αίθουσα.
- Σημειώνεται ότι οι γονείς/ κηδεμόνες όσων μαθητών/μαθητριών δεν επιθυμούν να λαμβάνουν τις διευκολύνσεις κατά τις εξετάσεις, θα πρέπει να προσκομίσουν ενυπόγραφη επιστολή στο σχολείο φοίτησης των παιδιών τους.

Για τον τρόπο παραχώρησης των διευκολύνσεων στους/στις μαθητές/τριες Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίων και Α΄, Β΄ και Γ΄ Λυκείων/Τεχνικών Σχολών να ακολουθούνται οι πιο κάτω οδηγίες:

### **1. Διευκολύνσεις μαθητών/τριών ΕΑΕ**

α) **Μεταγραφέας** (αρ.7), για καταγραφή των απαντήσεων καθ' υπαγόρευση των εξεταζομένων:

- παραχωρείται ξεχωριστή αίθουσα με δύο επιτηρητές/τριες για κάθε παιδί, στο οποίο έχει παραχωρηθεί η διευκόλυνση αυτή, εκ των οποίων ο ένας/μία εκτελεί χρέη μεταγραφέα. Ο/Η δεύτερος/η εκπαιδευτικός θα εκτελεί καθήκοντα «επιτηρητή/τριας/παρατηρητή/τριας» του/της μεταγραφέα, ώστε να διασφαλίζεται η πιστή καταγραφή όσων υπαγορεύει το παιδί
- ο/η μεταγραφέας, θα πρέπει να είναι εκπαιδευτικός ειδικότητας του εξεταζόμενου μαθήματος
- στις περιπτώσεις που είναι αδύνατο ο/η μεταγραφέας να είναι εκπαιδευτικός της ειδικότητας του εξεταζόμενου μαθήματος, τότε καθήκοντα μεταγραφέα μπορεί να αναλάβει ο/η εκπαιδευτικός παρεμφερούς ειδικότητας
- ο/η εκπαιδευτικός της τάξης πρέπει να ενημερώνει έγκαιρα τον/τη μεταγραφέα και να υπάρχει στενή συνεργασία μεταξύ τους
- στην περίπτωση που επιπρόσθετα με τη διευκόλυνση για μεταγραφέα παρέχεται στον/στη μαθητή/τρια και η διευκόλυνση της απλοποίησης του εξεταστικού δοκιμίου, ακολουθούνται οι οδηγίες που αφορούν στη διευκόλυνση αυτή, όπως αναφέρονται στο σημείο δ, πιο κάτω. Την απλοποίηση αναλαμβάνει ο/η μεταγραφέας.

**β) Μικρά Διαλείμματα** (αρ. 14):

- η παραχώρηση της διευκόλυνσης αυτής γίνεται με τρόπο που να μην επηρεάζεται ο συνολικός χρόνος εξέτασης του μαθήματος. Στο παιδί που έχει παραχωρηθεί μόνο η διευκόλυνση των διαλειμμάτων, αυτά παραχωρούνται στο χρονικό σημείο που θα ζητηθούν από το παιδί.

**Κατά τις εξετάσεις**, ο συνολικός χρόνος των παραχωρούμενων διαλειμμάτων δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 30 λεπτά. Στις περιπτώσεις που στον/στην εξεταζόμενο/η μαθητή/τρια έχει παραχωρηθεί επιπλέον και η παράταση χρόνου, ο χρόνος των διαλειμμάτων δεν αφαιρείται από την παράταση χρόνου. Ως εκ τούτου, η εξέταση μπορεί να παραταθεί μέχρι και 60 λεπτά.

**γ) Επιπρόσθετος Χρόνος εξέτασης** (αρ. 3):

Ο επιπρόσθετος χρόνος καθορίζεται στο 20% του παρεχόμενου για την εξέταση χρόνου, αλλά μπορεί να αυξηθεί ανάλογα με τις ανάγκες του/της μαθητή/τριας μετά από απόφαση της ΕΕΕΑΕ.

**Κατά τη διεξαγωγή των διαγωνισμάτων**, ο πρόσθετος χρόνος δύναται να παραχωρείται είτε κατά τη διάρκεια του μαθήματος στήριξης ή με επίβλεψη κάποιου άλλου εκπαιδευτικού στη Βιβλιοθήκη.

***Σημειώνεται ότι δεν αφαιρείται άσκηση από το εξεταστικό δοκίμιο για εξυπηρέτηση της συγκεκριμένης διευκόλυνσης.***

**δ) Ανάγνωση και απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου** (αρ. 4):

- Ο/η εκπαιδευτικός της εκάστοτε ειδικότητας, κατά τη διάρκεια της γραπτής αξιολόγησης δίνει οδηγίες και επεξηγήσεις στις ερωτήσεις του δοκιμίου και στα σημεία που θα υποδειχθούν από τον/την εξεταζόμενο/η, καθόλη τη διάρκεια της εξέτασης.

### **Κατά τις εξετάσεις:**

- Καθορίζεται ξεχωριστή αίθουσα εξετάσεων από αυτήν που έχει ορισθεί για τα τμήματά τους. Στην περίπτωση που κάποιος/α μαθητής/τρια δεν επιθυμεί να εξεταστεί σε ξεχωριστή αίθουσα, τότε ο γονέας/κηδεμόνας θα πρέπει να προσκομίσει στη διεύθυνση του σχολείου, ενυπόγραφη επιστολή. Νοείται ότι, σε αυτή την περίπτωση δεν θα παραχωρείται η διευκόλυνση της απλοποίησης.
- Ο/Η επιτηρητής/τρια, ο οποίος θα αναλάβει και την απλοποίηση, πρέπει να είναι καθηγητής/τρια της ειδικότητας του εξεταζόμενου μαθήματος.
- Ο/Η επιτηρητής/τρια, αφού παραδώσει τα γραπτά στους/στις μαθητές/τριες, διαβάζει μεγαλόφωνα ολόκληρο το εξεταστικό δοκίμιο, συμπεριλαμβανομένων των κειμένων ή/και ποιημάτων, και δίνει οδηγίες και επεξηγήσεις στα σημεία που θα υποδειχθούν από τους εξεταζόμενους, κατά τρόπο όμως που δεν προδιαγράφεται η απάντηση και δεν αλλοιώνεται το δοκίμιο. Ο/Η επιτηρητής/τρια θα πρέπει να ερωτά τον/τη μαθητή/τρια για τυχόν απορίες, ακόμη και όταν το ίδιο το παιδί δεν ζητήσει βοήθεια.
- Ο/Η επιτηρητής/τρια είναι στη διάθεση των μαθητών/τριών, καθόλη τη διάρκεια της εξέτασης, για συμπληρωματικές επεξηγήσεις ή διευκρινίσεις.
- Τονίζεται ότι η επεξήγηση των λέξεων για το άγνωστο κείμενο του εξεταστικού δοκιμίου των Νέων Ελληνικών δεν αφορά στις λέξεις που αποτελούν αντικείμενο εξέτασης στις λεξιλογικές ασκήσεις.
- Σημειώνεται ότι ο χρόνος που διατίθεται για τη διαδικασία απλοποίησης από τον/την καθηγητή/τρια δεν υπολογίζεται στον χρόνο εξέτασης. Προστίθεται στον συνολικό χρόνο εξέτασης του μαθήματος και είναι επιπρόσθετα της παράτασης χρόνου που τυχόν να δικαιούνται κάποιοι/ες μαθητές/τριες.

### **ε) Απαλλαγή από την ορθογραφία και τη στίξη (αρ.2):**

- Στις περιπτώσεις που η ορθογραφία και η στίξη αποτελούν αντικείμενο εξέτασης, παραχωρείται εξαίρεση από τη βαθμολόγησή τους και παρέχεται προσαρμογή της βαθμολογίας ως αντιστάθμισμα (Βλ. εγκύκλιο: <http://enimerosi.moec.gov.cy/ypp12935>).

- Στα μαθήματα ξένων γλωσσών, η απαλλαγή από την ορθογραφία, παρέχεται, εφόσον η ορθογραφία αποτελεί αντικείμενο εξέτασης. Σχετικές οδηγίες θα λαμβάνονται από τα γραφεία Επιθεώρησης του κάθε κλάδου.
- Στις περιπτώσεις των παιδιών που παρατηρείται ότι, ενώ έχουν την παροχή της διευκόλυνσης της απαλλαγής από την ορθογραφία και τη στίξη, παρουσιάζουν βελτίωση σε αυτό το θέμα, να ενημερώνεται έγκαιρα ο/η Συνδεδεικός/ή Λειτουργός για διευθέτηση των διαδικασιών άρσης της απαλλαγής αυτής.

**στ) Χρήση υπολογιστικής μηχανής (αρ.6):**

Να παρέχεται η διευκόλυνση της χρήσης υπολογιστικής μηχανής κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων και των εξετάσεων σε όλους τους/τις μαθητές/τριες Ειδικής Αγωγής, εκτός από αυτούς που φοιτούν στην Α΄ Τάξη Γυμνασίου. Για τους/τις μαθητές/τριες αυτούς απαιτείται απόφαση της ΕΕΕΑΕ.

**ζ) Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή (αρ.15):**

Να παρέχεται η διευκόλυνση της χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων και των εξετάσεων ή/και για την κατ' οίκον εργασία, μετά από απόφαση της ΕΕΕΑΕ.

Πέραν των πιο πάνω διευκολύνσεων, σε μαθητές/τριες με απώλεια όρασης ή ακοής δύναται να ισχύουν τα πιο κάτω:

**2. Διευκολύνσεις μαθητών/τριών με Απώλεια Όρασης**

Όπου χρειάζεται, να γίνονται διαφοροποιήσεις της οπτικής παρουσίασης του εξεταστικού δοκιμίου, οι οποίες να περιλαμβάνουν:

- (α) ποσοστιαία μεγέθυνση των γραμμάτων του εξεταστικού δοκιμίου, σχημάτων σχεδιαγραμμάτων, γραφικών, ανάλογα με την περίπτωση
- (β) μεταγλώττιση σε και από Braille από λειτουργούς της Σχολής Τυφλών
- (γ) χρήση οθόνης αφής

(δ) ανάγνωση των ερωτήσεων στους/στις υποψήφιους/ες, όταν η πρόσβαση στο εξεταστικό δοκίμιο είναι αδύνατη

### 3. Διευκολύνσεις μαθητών/τριών με Απώλεια Ακοής

#### Απαλλαγή από το μέρος της ακρόασης στις ξένες γλώσσες

Όπου υπάρχει ακροαστικό μέρος στα διαγωνίσματα/εξετάσεις των μαθημάτων των ξένων γλωσσών, στα παιδιά με απώλεια ακοής δίδεται ειδική παραχώρηση απαλλαγής από την ακρόαση/κατανόηση κειμένου.

Σημειώνεται ότι δεν παραχωρείται παράταση χρόνου για το μέρος της εξέτασης που αφορά «ακρόαση/κατανόηση κειμένου» στις ξένες γλώσσες. Επισημαίνεται ότι:

α) στις περιπτώσεις που οι μαθητές/μαθήτριες με απώλεια ακοής δίνουν το διαγώνισμα μαζί με άλλους/άλλες μαθητές/μαθήτριες στην τάξη, οι μαθητές/μαθήτριες στους/στις οποίες έχει παραχωρηθεί η συγκεκριμένη διευκόλυνση, κατά τον χρόνο της εξέτασης ακρόασης/ κατανόησης κειμένου παραμένουν στη θέση τους και συνεχίζουν την εξέταση, αφού ολοκληρωθεί το μέρος της εξέτασης που αφορά στην «ακρόαση/κατανόηση κειμένου». Τονίζεται ότι, κατά τη διάρκεια της εξέτασης στην «ακρόαση/κατανόηση κειμένου» των άλλων μαθητών/τριών, δεν δικαιούνται να εργαστούν για τη διεκπεραίωση της υπόλοιπης εξέτασης.

β) στις περιπτώσεις που οι μαθητές/μαθήτριες δίνουν το διαγώνισμα ή παρακάθονται στην εξέταση μόνοι τους, τότε, δεν γίνεται η χορήγηση του μέρους του γραπτού που περιλαμβάνει την ακρόαση/κατανόηση κειμένου και επιλύουν το υπόλοιπο γραπτό τους.

Οι μαθητές/μαθήτριες βαθμολογούνται μόνο για το γραπτό μέρος του διαγωνίσματος/εξέτασης. Ο τελικός βαθμός του μαθήματος προκύπτει με αναπροσαρμογή βαθμολογίας σε ακέραιες μονάδες στην κλίμακα 1 – 20.

Ο τελικός βαθμός αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τη σχέση:

$$B_{av} = \frac{B_{\alpha}}{B_{\Sigma} - \mu_{\alpha/\kappa}} B_{\Sigma}$$

όπου:

$B_{av}$  : ο βαθμός που προκύπτει από αναπροσαρμογή στην αρχική κλίμακα βαθμολόγησης του γραπτού.

$B_a$  : ο αρχικός βαθμός με τον οποίο βαθμολογήθηκε ο/η μαθητής/τρια στην αρχική κλίμακα βαθμολόγησης του γραπτού.

$B_{\Sigma}$  : ο συνολικός αριθμός μονάδων στο γραπτό στην αρχική κλίμακα βαθμολόγησης του γραπτού (π.χ. αν το γραπτό βαθμολογείται στα 100  $B_{\Sigma} = 100$ ).

$\mu_{\alpha/\kappa}$  : Το σύνολο των μονάδων με τις οποίες βαθμολογείται το δοκίμιο ακρόασης/κατανόησης.

Αφού καταγραφεί στο γραπτό ο βαθμός που προκύπτει από αναπροσαρμογή στην αρχική κλίμακα βαθμολόγησης του γραπτού ( $B_{av}$ ), μετατρέπεται στην κλίμακα 1 – 20 (απλά πολλαπλασιάζοντας  $\times 20$ ).

$B_{\Sigma}$ .

### **Κατά τις εξετάσεις:**

α) Ο Πρόεδρος του Εξεταστικού Κέντρου καθορίζει ξεχωριστή αίθουσα για κάθε παιδί του σχολείου με απώλεια ακοής για τους σκοπούς της εξέτασης. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που δύο ή περισσότερα παιδιά με απώλεια ακοής (χωρίς άλλες μαθησιακές δυσκολίες ή αναπηρίες) έχουν τον/την ίδιο/ίδια διδάσκοντα/ουσα τότε μπορούν να μπουν στην ίδια αίθουσα για την εξέταση.

β) Οι επιτηρητές/τριες, οι οποίοι/ες θα αναλάβουν τη διευκόλυνση της απλοποίησης, πρέπει να είναι οι καθηγητές/τριες της ειδικότητας του εξεταζόμενου μαθήματος, οι οποίοι/ες διδάσκουν το μάθημα και στη στήριξη των παιδιών. Στις περιπτώσεις παιδιών με απώλεια ακοής που δεν λαμβάνουν στήριξη, την απλοποίηση αναλαμβάνει ο/η εκπαιδευτικός της αντίστοιχης ειδικότητας που διδάσκει στο τμήμα των παιδιών.

### **I. Απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου**

Οι μαθητές/μαθήτριες με απώλεια ακοής, καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης μπορούν να ζητούν από τον/την επιτηρητή/τρια επεξηγήσεις άγνωστων λέξεων (νοουμένου ότι δεν προδιαγράφεται η απάντηση και δεν αλλοιώνεται το δοκίμιο). Για τον λόγο αυτό, δίνεται

στους/στις μαθητές/μαθήτριες επιπρόσθετος χρόνος δέκα (10΄) λεπτών και είναι επιπρόσθετα της παράτασης χρόνου που δίνεται στους/στις μαθητές/μαθήτριες.

II. Ανάγνωση και απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου για τις περιπτώσεις μαθητών/μαθητριών με απώλεια ακοής, οι οποίοι/ες έχουν διαγνωσμένες επιπρόσθετες ειδικές μαθησιακές δυσκολίες ή και άλλες αναπηρίες (με έγκριση των ΕΕΕΑΕ ή σύμφωνα με οδηγίες της Σχολής Κωφών-Γεώργιος Μάρκου)

- Κατά τη διάρκεια των πρώτων δέκα (10΄) λεπτών, οι μαθητές/μαθήτριες διαβάζουν τα θέματα και σημειώνουν τις άγνωστες λέξεις.
- Ακολούθως για είκοσι (20΄) λεπτά, ο/η επιτηρητής/τρια διαβάζει μεγαλόφωνα στους/στις μαθητές/μαθήτριες ολόκληρο το εξεταστικό δοκίμιο, συμπεριλαμβανομένων των κειμένων ή/και ποιημάτων και δίνει οδηγίες και επεξηγήσεις στα σημεία που θα υποδειχθούν από τους εξεταζόμενους, κατά τρόπο όμως που δεν προδιαγράφεται η απάντηση και δεν αλλοιώνεται το δοκίμιο.
- Τονίζεται ότι τα τριάντα (30΄) λεπτά που διατίθενται για τη διαδικασία απλοποίησης είναι επιπρόσθετα του χρόνου εξέτασης του μαθήματος (προστίθενται στον συνολικό χρόνο εξέτασης του μαθήματος και είναι επιπρόσθετα της παράτασης χρόνου που δίνεται στους/στις μαθητές/μαθήτριες).

γ) Τονίζεται ότι η επεξήγηση των λέξεων για το άγνωστο κείμενο του εξεταστικού δοκιμίου των Νέων Ελληνικών δεν ισχύει σε λέξεις που αποτελούν αντικείμενο εξέτασης στις λεξιλογικές ασκήσεις.

δ) Ο/Η καθηγητής/τρια, υπεύθυνος για την παραχώρηση της συγκεκριμένης διευκόλυνσης, παραμένει στην αίθουσα μαζί με τους μαθητές/μαθήτριες και είναι στη διάθεσή τους καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης για συμπληρωματικές επεξηγήσεις ή διευκρινίσεις.

ε) Σε όλους τους/τις μαθητές/μαθήτριες με απώλεια ακοής, θα παρέχεται η διευκόλυνση της χρήσης υπολογιστικής μηχανής κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων και των



εξετάσεων, εκτός από αυτούς που φοιτούν στην Α΄ Τάξη Γυμνασίου. Για τους/τις μαθητές/μαθήτριες αυτούς απαιτείται απόφαση της ΕΕΕΑΕ.